

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

454. meddelelse. 9. marts 1950.

*A. Forsøgsresultater.***Artsforsøg med olieplanter.**

I årene 1944—1949 er der ved statens forsøgsstationer udført forsøg til sammenligning af følgende olieplanter: gul sennep, sommerraps (dansk), opiatvalmue (Mahndorfer) og olieræddike (tysk). Forsøgene er udført på lermuldet jord ved Lyngby og Aarslev og på marskjord ved Højer. Sidstnævnte sted måtte forsøget i 1949 kasseres på grund af dårlig plantebestand.

Olieplanterne er i halvdelen af forsøgene sået efter rodfrugt og i halvdelen efter korn, hør eller hamp. Der er på agermark gødet med 100—200 kg superfosfat, 100—300 kg kaligødning og 600 kg kalksalpeter pr. ha. På marsken er anvendt 0—200 kg superfosfat, 0—100 kg kaligødning og 100—250 kg kalksalpeter pr. ha. Såningen er for sommerraps, opiatvalmue og olieræddike i regelen foregået i 1. og for gul sennep i 2. halvdel af april, men i flere forsøg er alle arter sået samtidigt. Der er benyttet radsåning på 40—50 cm rækkeafstand og en såmængde svarende til ca. 10, 6, 2 og 16 kg velspirende frø pr. ha for henholdsvis gul sennep, sommerraps, opiatvalmue og olieræddike. Opiatvalmue er efter bladskifte blevet blokhakket på 20 cm afstand. Angreb af jordlopper har været hyppige i sommerraps og olieræddike, mindre i gul sennep, de er i regelen blevet effektivt bekæmpet ved pudring med virksomme midler, men i et par tilfælde har det dog været nødvendigt at så om på grund af jordloppeangreb. Glimmerbøsser og andre insekter, der har vist sig lige før blomstringen, er ligeledes i regelen bekæmpet effektivt. Sommerraps og navnlig olieræddike har hyppigt været angrebet af skulpesvamp, og olieræddike har desuden på agermark været ret stærkt hjemsøgt af fugle.

Frøudbyttet har varieret ret stærkt fra år til år, på agermark mest for olieræddike og på marsk mest for opiatvalmue (dårlig spiring).

I gennemsnit for forsøgene på henholdsvis agermark og marsk er der opnået nedenstående hovedresultat, frøudbyttet angivet med 90 pct. tørstof.

	hkg frø pr. ha		pct. råfedt i frøet	kg råfedt pr. ha	
	agermark	marsk		agermark	marsk
Antal forsøg:	12	5			
Gul sennep	17.6	15.0	25.61	451	384
Sommerraps	14.3	10.3	34.53	494	356
Opiatvalmue	13.4	7.7	41.09	551	316
Olieræddike	11.6	9.5	33.16	385	315

Der er opnået størst frøudbytte af gul sennep både på agermark og marsk. Næst efter følger sommerraps med 3.3 hkg frø pr. ha mindre på agermark og 4.7 hkg frø pr. ha mindre på marsk. Som nr. 3 kommer på agermark opiatvalmue og på marsk olieræddike med henholdsvis 4.2 og 5.5 hkg frø pr. ha mindre end gul sennep. Lavest i frøudbytte ligger på agermark olieræddike og på marsk opiatvalmue.

Gul sennep har det laveste råfedtindhold, 25.61 pct. og opiatvalmue det højeste, 41.09 pct. Sommerraps og olieræddike ligger omtrent midt imellem med henholdsvis 34.53 og 33.16 pct. råfedt i frøet.

I råfedtudbytte kommer opiatvalmue højest på agermark med 100 kg råfedt pr. ha mere end gul sennep. Sommerraps giver 43 kg råfedt pr. ha mere end gul sennep og olieræddike ligger lavest med 66 kg råfedt pr. ha mindre end denne. På marsken klarer gul sennep sig bedst i råfedtudbytte, idet den giver 28—69 kg råfedt pr. ha. mere end de øvrige arter.

Hvilken olieplante, der bør foretrækkes, vil afhænge af prisen på frøet samt på sædskifteforhold, idet de korsblomstrede arter medfører større eller mindre fare for opformering af kålbrot og roeål.

Sommerraps og olieræddike dyrkes på samme måde som gul sennep, men de angribes i regelen stærkere af skadedyr og svampesygdomme og fordrer mere arbejde til bekæmpelse heraf end gul sennep. Opiatvalmue kræver renere jord og en blok-hakning, men angribes sjældent af skadedyr.

Bilag til 454. meddelelse.

Artsforsøg med olieplanter 1944—1949.

Art	hkg frø pr. ha				hkg halm pr. ha gns.	Dato for		
	Lyngby	Aarslev	Højer	gns.		beg. blomstring	afsl. blomstring	modning
Antal forsøg:	6	6	5	17	17			
Gul sennep	16.5	18.7	15.0	16.3	50	12/6	13/7	17/8
Sommerraps	14.3	13.9	10.3	13.1	51	12/6	18/7	18/8
Opiatvalmue	12.6	14.1	7.7	11.7	40	5/7	25/7	17/8
Olieræddike	11.1	12.1	9.5	11.9	60	7/6	15/7	17/8

Trykt i 20.000 eksemplarer.